

Årsrapport for kvalitetsarbeid 2013

Det teologiske Menighetsfakultet

Innledning

Årsrapport for kvalitetsarbeid 2013 beskriver det arbeid som har vært knyttet til institusjonens kvalitetssikringssystem i 2013. Det har nå gått 4 år siden den store revisjonen av kvalitetssystemet i 2009, og kvalitetssystemet har i løpet av disse 4 årene blitt godt integrert i institusjonens virksomhet. Studiesjef opplever god oppslutning om kvalitetssystemet både blant lærere og administrasjonen, og det uttrykkes stor forståelse for hvor viktig det er å ha et godt system for kvalitet i utdanningen. Ikke minst er lærerne engasjerte i hvordan systemet fungerer og hvordan det regulerer det arbeidet den enkelte gjør i det daglige, og dette gjenspeiler seg i den behandlingen kvalitetsrapportene får i avdelingsrådene. Her gjøres det et solid stykke arbeid, med det resultat at det foregår et kontinuerlig, målrettet og systematisk arbeid for å heve kvaliteten på utdanningen som tilbys ved institusjonen, helt ned på emnenivå.

Naturlig nok forekommer det også kritikk mot enkelte rutiner i systemet, og slike spørsmål diskuteres jevnlig både i avdelingsrådene og i Studieutvalget. Men det er ingen som stiller spørsmål ved kvalitetssystemets berettigelse ved institusjonen som sådan, og studiesjef opplever at det er et sterkt fokus på kvalitet i utdanningen i alle ledd ved institusjonen, både i administrasjonen og blant lærerne.

I løpet av disse 4 årene har også noen av rutinene knyttet til driften av kvalitetssystemet blitt endret i forhold til hvordan disse opprinnelig var beskrevet. Dette er en naturlig prosess, der rutiner som ble utarbeidet og beskrevet i 2009, før vi hadde noen erfaring i hvordan dette arbeidet ville fungere i praksis, etter en del år ser litt annerledes ut i det virkelige liv enn på papiret. Høsten 2013 ble det derfor foretatt en gjennomgang av og oppdatering av rutinene i kvalitetssystemet, slik at de nå stemmer overens med hvordan systemet fungerer i praksis.

I mai 2013 ble en oversikt over kvalitetssystemet publisert på MF's hjemmeside. Her kan studenter og andre interesserte få en innføring i hvordan kvalitetssystemet fungerer, hvordan det er strukturert og hvordan rapporteringen foregår internt på institusjonen. Også årsrapportene for kvalitetssystemet publiseres her. Høsten 2013 ble det opprettet et rom i Fronter kalt «Kvalitet i utdanningen», hvor det presenteres en tilsvarende oversikt over kvalitetssystemet som på hjemmesiden. I tillegg er det i dette fronterrommet opprettet en *endringslogg for kvalitetssystemet* hvor alle endringer som gjøres som følge av ulike evalueringer skal loggføres. Endringsloggen er i funksjon fra og med høsten 2013, og fronterrommet åpnes for innsyn for alle studenter fra og med vinteren 2014. Målet med fronterrommet og endringsloggen er å sikre studentene innsyn i det evalueringsarbeidet som gjøres, og hvilke endringer som skjer på grunnlag av disse evalueringene, både med studieprogram, emner og studie- og læringsmiljø. Dette håper vi skal skape motivasjon blant studentene til å være aktive bidragsyttere til det kvalitetsarbeidet som gjøres ved institusjonen. Samtidig vil en slik gjennomsiktighet i kvalitetssystemet gi studentene anledning til å påpeke evt. mangelfull rapportering eller oppfølging av evt. avvik som avdekkes gjennom evalueringene. Det blir spennende å se hvordan dette fungerer når vi kommer ut i 2014.

Det har i 2013 vært utført systematisk arbeid med utdanningskvalitet innenfor kvalitetsarbeidets fire dimensjoner (inntak, innsats, resultat og relevans) og deres respektive fokusområder, slik det er beskrevet i MFs system for utdanningskvalitet. Denne rapporten er disponert etter de fire dimensjoner i kvalitetssystemet.

Inntaksdimensjonen

I henhold til kvalitetsarbeidsrutinene for inntaksdimensjonen ble *Evalueringsrapport inntak 2013* lagt frem til behandling på avdelingsrådene og Forskningsutvalget i november 2013, deretter ble rapporten behandlet på Studieutvalgets møte den 9. des. 2013.

Av arbeidet med rekruttering i 2013 er følgende momenter verdt å trekke frem:

- 1) Rekrutteringsansvarlig Lena Skattum Sandvik var tilbake fra permisjon i mars, og overtok da den daglige ledelsen av markedsførings- og rekrutteringsarbeidet. Rekrutteringsgruppa som ble etablert i 2012, er

imidlertid videreført som en permanent gruppe, som arbeider tett sammen med rekrutteringsansvarlig om strategi og gjennomføring av dette arbeidet.

- 2) Vårens rekrutteringsarbeid frem til hovedopptaket for høsten 2013 ble da fokusert på å være til stede på de arenaene vi allerede har hatt innpass, så som utdanningsmesser, folkehøgskoler og bibelskoler, ungdomskonferanser- og stevner, samt invitasjon til å komme på besøk på MF. I tillegg er interne rekrutteringstiltak viktige for å få studenter over fra årsstudier til lengre studieprogrammer.
- 3) Det har også vært fokus sosiale medier i 2013, og det er et mål om enda tydeligere profilering av MF på Facebook. Arbeidet med å utforme ny hjemmeside ble igangsatt høsten 2013, med mål om å lansere de nye sidene i løpet av vårsemesteret 2014. Arbeidet har kommet godt i gang og er i rute.

Kommentarer til studenttall for 2013:

- 4) Rekrutteringstallene for 2013 viser en kraftig oppgang både i totalt antall opptatte og antall helt nye studenter (førstegangsregistrerte på MF). Mye av dette kan forklares ved igangsettingen av flere store videreutdanningskurs og nyoppstartet lederutdanning for kateketer og menighetspedagoger. Ellers er det bare mindre endringer, men en ser for eksempel at ”styrkeforholdet” mellom årsstudiene i kristendom/RLE og samfunnsfag jevner seg noe ut igjen i forhold til 2012 da førstnevnte hadde stor nedgang.
- 5) Det er fortsatt en viss nedadgående tendens i andelen ekstern rekruttering i forhold til intern rekruttering selv om dette jevner seg ut i 2013 (64 % er helt nye) i forhold til 2012 (63,4 % er helt nye). Til årsstudiene i IK og samfunnsfag rekrutteres det fortsatt rundt 90 % eksternt/ helt nye, mens det på årsstudiet i kristendom/RLE har vært en økende tendens til ”resirkulering” av tidligere studenter (71,9 % er helt nye i 2013). Når det gjelder bachelorprogrammene skiller Religion, kultur og samfunn seg ut med tanke på spesielt høy internrekruttering der hele 80 % var tidligere MF-studenter. UKT er motsatt med 80 % helt nye studenter. Også bachelor i teologi får nå flere helt nye studenter i forhold til tidligere år. På masternivå fortsetter utviklingen fra 2012 med forskyvning mot mer intern rekruttering.
- 6) Samlet sett for treårsperioden er inntrykket at hovedopptaket blir viktigere i forhold til restetorget (som fortsatt er svært viktig for opptaket ved MF). Både antall tilbud gitt og andel møtte viser til en viss grad det. I forhold til 2011 ble det nå gitt over 100 færre tilbud i restetorget, mens antall tilbud gitt i hovedopptaket går svakt opp gjennom hele perioden. Møttprosentene går fortsatt noe ned i restetorget men ser ut til å være på tur opp i hovedopptaket. Dette kan tyde på at aktuelle søkere nås tidligere og får tak i informasjon slik at de vet mer om hva studiene inneholder før studiestart, og at den informasjonsstrategien som er lagt for å «holde på» søkere gjennom hovedopptaket har vært vellykket.

Kommentar: Rutinene knyttet til utarbeidelsen av inntaksrapporten ble endret under revisjonen av rutinene for kvalitetssystemet høsten 2013. Rapporten har vært utarbeidet administrativt, og fremstår ikke som en helhetlig rapport. I de nye rutinene gis rekrutteringsgruppa v. studiedekan ansvar for å utarbeide rapporten, og gi en helhetlig vurdering av arbeidet knyttet til rekruttering, opptakstall og deretter en vurdering den videre strategi for rekruttering på bakgrunn av dette.

Kommentar for inntak på PhD- programmet:

- 7) Mens 2011 altså var et ‘hvileeskjær’ i utlysning av stipendiatstillinger ved MF, så man igjen et høyt antall søkere i 2012. Denne gode utviklingen fortsatte i 2013. I 2010 ble en av de 19 hjemlene konvertert til en postdoc-stilling. Institusjonen fikk verken nye stipendiat- eller postdoc-stillinger i statsbudsjettene for 2012 eller 2013. Samtidig ventes det på at de som er inne, skal bli ferdige.
- 8) Antallet prosjekter som søkte opptak i 2013 var tilfredsstillende, og 47 søknader ble behandlet. Antall søknader til stipendiatstillinger ved MF gikk opp fra 36 til 39 søknader. Av disse ble bare 10 % (4) tatt opp, mens 90 % måtte avvises. Søkerkvaliteten var også tilfredsstillende i totaltall støtteverdige/ opptaksverdige søknader. Av de 39 søknadene til stipendiatstillinger var ca. 20 % (8) klart støtteverdige og godt over halvparten støtteverdige eller klart støtteverdige. Fire av åtte (50 %) søkere med ekstern finansiering var opptaksverdige, mens fire måtte avvises.
- 9) I 2013 ble det gjennomført intervju med 7 av søkerne til stipendiatstilling. Det var avklarende i den siste del av opptaksprosessen. Intervju av søkere til stipendiatstillinger vil fra nå av bli gjennomført systematisk som en del av opptaksprosessen.
- 10) Til stipendiatstillinger i 2013 ble det tatt opp to kvinner og to menn. Ved utgangen av 2013 har MF 29 stipendiater, hvorav 19 er kvinner. I tillegg er det 2 NFR-stipendiater (begge menn), og 28 PhD-studenter med annen finansiering på programmet, hvorav 9 er kvinner. Samlet sett er det altså 59 personer på PhD-programmet, hvorav 28 er kvinner (47,45 %).

- 11) Av de 4 som fikk stipendiatstillinger ved MF, hadde 2 cand.theol i bunn. Det er positivt at andelen stipendiater med profesjonsutdanning i teologi i bunn øker.

Innsatsdimensjonen

I henhold til det reviderte kvalitetssystemet skal avdelingsrådene/ fagrådet på første møte hvert semester behandle rapport for innsatskvalitet, som relaterer seg til den evaluering av emner som er gjort foregående semester. Av arbeidet med innsatskvalitet i 2013 vil vi særlig trekke fram følgende momenter:

Fokusområde 1: Dialogisk evaluering av alle emner:

Den dialogiske evalueringen av alle emner høsten 2012 og våren 2013 avdekker ingen vesentlige avvik. Det er fortsatt slik at ikke alle emneansvarlige avgir rapport til studiesjef på dialogisk evaluering, og fra studenthold meldes det om at evalueringen på flere emner gjennomføres noe tilfeldig og på slutten av siste forelesning, slik at kvaliteten på evalueringen blir dårlig. Fra høsten 2013 ble derfor fronterrommet «Kvalitet i utdanningen» etablert (se innledningen), hvor hensikten er å sikre studenter og lærere innsyn i det evalueringsarbeidet som gjøres bl.a. i den dialogiske evalueringen. Målet er at kvaliteten på den dialogiske evalueringen skal bedres, ved at rapporteringen blir åpent tilgjengelig både for kolleger og studenter til den læreren som har ansvar for evalueringen.

Fokusområde 2: Evaluering av utvalgte emner:

- 1) 5 emner ble vedtatt evaluert høsten 2012; PED2010/15, SAM1515, DIA571, TEOL2210 og TEOL5210. Evalueringene ble behandlet i avdelingsrådene 4. febr., og en rekke justeringer i læringsmål og pensum ble vedtatt på flere av emnene på grunnlag av det som fremkom i evalueringene. For emnet PED2010/15 ble det vedtatt at emnet skulle revideres, da det var nødvendig å forenkle emnene både når det gjelder antall studiekrav, delmål og vurderingsformer.
- 2) 5 emner ble vedtatt evaluert våren 2013; PED5610, SAM1040, SAM5146, TEOL2510 og TEOL5420. Evalueringene ble behandlet i avdelingsrådene 25. nov., og emnene PED5610 og SAM1040 ble vedtatt revidert på grunnlag av evalueringene. For de andre emnene ble det fortatt en del justeringer både på profilering, læringsmål, metodikk og litteratur.

En generell kommentar fra studenter og avdelingsråd vedr. emneevalueringene høsten 2013, er at evalueringsskjemaene i noen tilfeller blir for omfattende med for mange spørsmål. Studieutvalget vedtok derfor på møtet 12. okt. (sak 36/13) å igangsette en revisjon av rutinene for driften av kvalitetssystemet, både med tanke på at rutinene trenger en oppdatering i forhold til praksis (se innledningen), og i forhold til at spørreskjemaene på enkelte emner kan forenkles og forkortes der dette er hensiktsmessig.

- 3) Forskningsutvalget vedtok å foreta en omfattende evaluering av emnet MET903A våren 2013, og evalueringen ble behandlet på møtet 2. des. 2013. Resultatet av evalueringen var positiv, og enkelte tiltak ble drøftet og iverksatt. På samme møte ble det vedtatt å evaluere forskerskolen RVS våren 2014.

Fokusområde 3: Begrenset evaluering av program:

Begrenset evaluering av program ble ikke gjennomført i 2013.

Fokusområde 4: Omfattende evaluering av program:

Det ble ikke gjennomført omfattende evaluering av program i 2013.

Kommentar: Rutinene knyttet til fokusområde 3 og 4 er eksempler på rutiner som har vist seg å være vanskelig å gjennomføre i praksis, og som derfor ikke har vært gjennomført iht rutinebeskrivelsen de senere år. Revisjonsarbeidet med kvalitetssystemet høsten 2013 resulterte derfor i at disse rutinene ble slått sammen til én rutine for programevaluering, som i tillegg ble noe forenklet i forhold til det som er beskrevet under fokusområde 3 og 4.

Fokusområde 5: Evaluering av studie- og læringsmiljø:

Evalueringen av studie- og læringsmiljøet ved institusjonen ble gjennomført høsten 2012, og behandlet av Læringsmiljøutvalgets (LMU) møte 11. febr. og Studieutvalget 18. febr. 2013.

LMU ønsket en oppfølging på følgende områder på grunnlag av evalueringen:

- Det må fokuseres på regler for bruk av lesesal og stilleområder etter en del klager på støy.

- Fadderuken kan bli enda bedre og få større oppslutning blant studentene. Det må legges til rette for god informasjonsflyt og godt samarbeid mellom studenter og ansatte.
- Det er ønskelig å stimulere til økt bruk av kollokviégrupper.
- Evalueringen viser at de internasjonale studentene har en del utfordringer knyttet til studieinnsats og livssituasjon som de norske studentene ikke har i samme grad. Kan det iverksettes tiltak her?

Studieutvalget fokuserte på at noen studenter har påpekt at det av og til kan forekomme en uheldig sammenblanding av akademisk aktivitet og praktisering av kristen tro i undervisningen. Rektor og Studieutvalget er tydelige på at det skal opprettholdes en sonndring mellom undervisning og praktisering av kristen tro, og har bred støtte for dette blant lærerne.

Utover dette viser evalueringen av studie- og læringsmiljøet at studentene gjennomgående trives svært godt på MF, og at det ikke er noen alvorlige forhold som avdekkes i undersøkelsen.

Resultatdimensjonen

Iht rutine for kvalitetssystemet ble *Evalueringsrapport 2013 Resultat* behandlet i avdelingsrådene den 18. mars og i Studieutvalget 8. april 2012. Rapporten gjør rede for karakterstatistikken for 2012, og refererer eksamenskomiteenes arbeid med dette.

Eksamenskomiteene gjennomgikk karakterstatistikken for de respektive avdelinger, og kommenterte de emner som avvek fra en normalfordeling av resultat.

I tillegg gjør rapporten rede for poeng- og kandidatproduksjon for 2012, og her følger et sammendrag av funnene:

Når det gjelder kandidattall fortsetter oppgangen fra tidligere år pga flere bachelorgrader fra programmet Religion, kultur og samfunn. I tillegg kommer det en kraftig oppgang i antall kandidater på master i diakoni, som oppveier en viss nedgang på andre masterprogrammer. Profesjonsstudiet i teologi er fortsatt inne i en bølgedal på lavere grad som kommer til å forplante seg til høyere grad om 3-4 år, samtidig som det forventes høyere kandidattall på lavere grad i løpet av den samme perioden med påfølgende oppgang på høyere grad etter ytterligere 3-4 år.

I henhold til MFs sektormål for utdanning i 2012 har det vært fokus på økt gjennomstrømning på masterprogrammene, spesielt Religion, Society and Global Issues og årsstudiene. I forhold til det studentene planlegger selv ser en da også bedre resultat i 2012 i forhold til 2011, men sett i lys at mange studenter ikke planlegger for fulltidsstudier blir gjennomstrømningen på for eksempel Religion, Society and Global Issues tilsvarende lav. Dette er også tydelig på andre programmer, tallene viser at alle masterprogrammene i realiteten har mange deltidsstudenter og at dette langt på vei er planlagt fra studentenes side. Eksempelvis har studentene på master diakoni gjennomført 58,5% av normert fulltidsstudium, og dette var faktisk 89% av det studentene selv planla.

Når det gjelder studiepoengproduksjon, går tallet ned til 625,5 helårsekvivalenter fra 672,5 året før. Tallet for 2012 er imidlertid nest høyest sett i en 5 års periode, og nedgangen fra året før skyldes i hovedsak at svært mange studenter på erfaringsbasert master i praktisk teologi fikk uttelling for sine studier gjennom flere år i 2011, og dermed dro studiepoengproduksjonen på dette programmet uvanlig høyt. På de andre programmene kan vi notere oss følgende svingninger:

- Studieproduksjonen for enkeltemnestudenter fortsetter en markert nedgang over 5-årsperioden. Dette skyldes en jevn nedgang over flere år i antall studenter på konfesjonelle emner, i tillegg til at antall emner innenfor etter- og videreutdanning kirkesektoren har blitt redusert i 2012 i forhold til tidligere år.
- Lektorprogrammet fortsetter å øke studiepoengproduksjonen, i takt med at antall kull på programmet øker for hvert år nå i oppstartsfasen.
- Master i kristendomskunnskap fortsetter nedgangen i studiepoengproduksjon. Dette har vært en trend de senere år, og har ført til en diskusjon internt om Master i kristendomskunnskap i det hele tatt skal videreføres på MF. Foreløpig ser det ut til at bunnen er nådd, og at det fortsatt er et forsvarlig studentgrunnlag til å videreføre masteren.

- Årsstudiet i kristendom/ RLE stabiliserer studiepoengproduksjonen på 50 helårsekvivalenter, samme som for fjoråret. Over en 5- årsperiode er dette en markert nedgang, men stabile søkertall de siste årene gir håp om at nedgangen ikke skal fortsette.

Relevansdimensjonen

Fokusområde 1 - Tilbakemelding fra arbeidslivet:

Det foreligger planer om å bruke det årlige møtet i Forstanderskapet som et RSA (råd for samarbeid med arbeidslivet), men dette har ikke blitt implementert enda.

Fokusområde 2 - Undersøkelse blant tidligere studenter:

Våren 2013 ble det foretatt relevansundersøkelser blant studenter som var ferdige kandidater i 2010 på 3 studieprogram: profesjonsstudiet i teologi, master i kirkelig undervisning og master i diakoni.

Her følger en kort sammenfatning av undersøkelsene og avdelingsrådenes behandling av rapportene:

Master i diakoni: Oppsummerende vil vi si at vi i det store og hele finner at svarene fra undersøkelsen viser at det er mye ved masterstudiet i diakoni som fungerer tilfredsstillende, også ut fra et relevansperspektiv. Samtidig avdekker undersøkelsen at studieprogrammet har et klart forbedringspotensial, ikke minst når det gjelder den praktisk-diakonale delen av studiet.

Master i kirkelig undervisning: Masterordningen som ble evaluert, viser at studentene opplevde utdannelsen som faglig og pedagogisk relevant. De punktene som respondentene mener bør forbedres, er i all hovedsak rettet opp i revisjonen av studiet. Programmet har også mye bedre studentrekruttering nå. Men fortsatt vil det være viktig å drøfte hvordan man skal legge til rette for deltidsstudenter og øke ressurser til praksis.

Profesjonsstudiet i teologi:

- Sammenliknet med fjorårets undersøkelse er det også her et ønske om mer praktisk-teologiske fag og systematisk teologi (dogmatikk). Det etterlyses også mer ledelse og Luther-studier.
- Undersøkelse viser en forholdsviss positiv vurdering av utdanningen.
- Det etterlyses mer fokus på forholdet mellom teori og praksis, særlig i forhold til bibelfag.
- Det gis tilbakemelding om at studiet bør gi økt kompetanse på hvordan man går fra å være fagperson til det å være prest i praksis.

Resultatene fra undersøkelsen vil bli tatt med i den forestående revisjonen av studieprogrammet.

Når det gjelder PhD- programmet, er det ikke foretatt noen relevansundersøkelse. Men det foreligger en oversikt over hvor de som har sin PhD fra MF nå jobber. Oversikten viser at 70 % av kandidatene jobber utenfor MF. Denne eksterne andelen er en stadig økning i forhold til tidligere år. Som det fremgår har MF levert relevant forskerutdanning ikke bare til egen rekruttering og erstatning i fagene (30 %) men også til en rekke andre norske universitets- og høyskoleinstitusjoner (43 %). Doktorgradene til mange av disse har vært en del av deres kompetanseopprykk. Det er også levert kompetanse ellers til kirke og samfunn og internasjonalt (nå ca. 27 %).

Fokusområde 3 – Evalueringer blant studenter:

Det er ikke foretatt noen begrenset eller omfattende evaluering av program i 2012.

MF 30.01.2014
Arnfinn Eng
Studiesjef